



Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)
7 februari 2023

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week steeg in Infectieradar het aandeel deelnemers met COVID-19-achtige klachten licht vergeleken met de week ervoor (van 3,3% naar 3,8%). Het aandeel deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) bleef hetzelfde (op 0,6%) vergeleken met de week ervoor. Verder steeg het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (+30%) en ook het aantal mensen dat zich de afgelopen week bij de GGD liet testen steeg (+35%). In de verpleeghuizen steeg het aantal bewoners met een positieve coronatest (+30%) in de afgelopen week. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 24 januari op 1,10 (0,86 – 1,37). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg licht (+10%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC daalde. Er waren 15 IC-opnames, waar dat vorige week 20 opnames waren.

In week 4 (23-29 januari) bleef het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater vrijwel gelijk aan het gemiddelde van de week ervoor (+2,9%). In de eerste helft van week 5 (30 januari - 1 februari) was dit (vooralsnog) wederom het geval (-0,4%). In het rioolwater werden in toenemende mate de BA.2.75 en subvarianten hiervan gevonden. Ook de omikronvariant BQ.1 werd nog vaak gedetecteerd, naast andere BA.5-varianten en recombinanten.

Uit de kiemsurveillance blijkt dat het aandeel BQ.1 (inclusief BQ.1.1) inmiddels afneemt en er een toename is van BA.2.75 (inclusief subvariant CH.1.1 die in veel Europese landen toeneemt) en van recombinant XBB (inclusief XBB.1.5). Subvariant XBB.1.5, die in de Verenigde Staten sterk toeneemt in aandeel, laat ook in Nederland een toename zien. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

Conclusie en duiding

Er is sprake van een stabilisatie van de SARS-CoV-2-circulatie in Nederland. Het aantal virusdeeltjes in het riool is gelijk gebleven en ook in Infectieradar is het aantal mensen met klachten en een positieve test stabiel. Er is wel een stijging in het aantal positief geteste personen gemeld bij de GGD en een lichte stijging in het aantal ziekenhuisopnames.

Advies coronathermometerstand

Zie voor de actuele coronathermometerstand het laatste advies van het Responsteam op 31 januari 2023.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week steeg in Infectieradar het aandeel deelnemers met COVID-19-achtige klachten licht vergeleken met de week ervoor (van 3,3% naar 3,8%). Het aandeel deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) bleef hetzelfde (op 0,6%) vergeleken met de week ervoor. Verder steeg het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (+30%) en ook het aantal mensen dat zich de afgelopen week bij de GGD liet testen steeg (+35%). In de verpleeghuizen steeg het aantal bewoners met een positieve coronatest (+30%) in de afgelopen week. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 24 januari op 1,10 (0,86 – 1,37). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg licht (+10%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC daalde. Er waren 15 IC-opnames, waar dat vorige week 20 opnames waren.

B) Clusters en signalen GGD

Er zijn geen bijzondere clusters of signalen vanuit de GGD'en.

C) Rioolwatersurveillance

In week 4 (23-29 januari) bleef het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater met 452 x 100 miljard per 100.000 inwoners vrijwel gelijk aan het gemiddelde van week 3 (+2,9%). De rioolcijfers waren het hoogst in Utrecht en stegen het meest in Haaglanden (+44,9%). In de eerste helft van week 5 (30 januari - 1 februari) bleef wederom het landelijk gemiddelde met 450 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners ongeveer gelijk (-0,4%). De rioolcijfers waren (vooral nog) het hoogst in Gelderland-Zuid, waar ook de sterkste stijging plaatsvond (+171,1%).

In de meest recent geteste rioolwatermonsters (uit week 4) werden de specifieke mutaties voor de BA.2 en BA.2.75 (en subvarianten hiervan) in toenemende mate gevonden. Ook werden varianten van de BA.5 veel gedetecteerd, met name de BQ.1-subvariant en recombinanten zoals XBB. In het aanvullende onderzoek van het afvalwater afkomstig van Schiphol zijn geen bijzondere varianten waargenomen. Hier werden ook vooral de BA.2.75-subvarianten en recombinanten zoals XBB gedetecteerd.

D) Kiemsurveillance/virusvarianten

Sinds begin 2022 zien we vooral veel verschillende varianten rondgaan die allemaal bij de omikronfamilie horen: de subvarianten BA.1 t/m BA.5. Maar ook binnen deze subvarianten ontstaan weer veranderingen. Dit zien we ook in het buitenland.

Nadat eerst BA.1, BA.2 en daarna BA.5 dominant waren in Nederland, was BQ.1 (inclusief BQ.1.1) sinds week 48 verantwoordelijk voor de meeste besmettingen. BQ.1 (inclusief BQ.1.1) neemt inmiddels af. We zien een toename van BA.2.75 (inclusief subvariant CH.1.1 die in veel Europese landen toeneemt) en van recombinant XBB (inclusief XBB.1.5). Subvariant XBB.1.5, die in de Verenigde Staten sterk toeneemt in aandeel, laat ook in Nederland een toename zien. Hetzelfde geldt voor XBF, een recombinant die in Australië toeneemt, al zijn de aantallen nog beperkt. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

De nieuwste berekeningen wijzen erop dat XBB (inclusief XBB.1.5) mogelijk over enige tijd dominant wordt. Echter, ook BA.2.75 (inclusief CH.1.1) en XBF nemen toe. Het is dus ook mogelijk dat meerdere subvarianten nog geruime tijd naast elkaar circuleren. Ook kunnen er nog weer nieuwe (sub)varianten opkomen.